

SM
C^a8
13

4606-5

21

PRINCIPIOS DE LA

LECTURA

MEMORQUINA.

PER OY NACIENDO.

Que el lector sepa que el libro es de su propiedad, y que el autor se reserva todos los derechos de propiedad intelectual.

Que el lector sepa que el libro es de su propiedad, y que el autor se reserva todos los derechos de propiedad intelectual.

MANO.

En la Imprenta de la Voz de FARRUCUES,
al Correo del Centro.

1057003
SM C^a8 13

PRINCIPIS DE LA

LECTURA

MENORQUINA.

PER UN MAHONÈS.

*Quod munus Reipublicæ majus melius-ve offerre possumus,
quàm si docemus atque erudimus juventutem?*

Cic. II. de div.

Que major servici podèm fer a la Pàtria, qu'enseñar y con-
duhir la joventut?

MAHO.

En la Imprènta de la Viuda de FABREGUES,
àl Cami del Castèll.

AB LAS LLECENCIAS NECESSARIAS.

1804.

R. 180A

PRINCIPIS DE LA
LECTURA
MEMOR QUINA.
Desine, novitate exterritus ipsa,
Expuere ex animo rationem, sed
magis
Acri judicio perpende, et si tibi vera
videtur,
Dede manus; aut si falsa est ac-
cingere contra.

Lucretius.

MAHO.
En la Imprenta de Videa y Fabregues,
al Carril del Castiell.
Año 1876.

Nº 6.

AB LAS LICENCIAS NECESARIAS.

Regalado por D. Juan Luis Soler.

PREFACI.

Conexent que los principis de la lectura son el funa-
ment de qualsevól ciència, totas las naciones, tots los pòbles
hán procurat establir ab principis sólits, ab una nòrma fácil,
las règlas funamentals d'el seu pròpi idiome. Aparex qu'enca-
re qu'el nòstro sie trèt de l'antig llemosí del qual usan
igualmente los Cataláns, Valenciáns y Mallorquins, açó no nos
escúsa d'haver de tenir principis de lectura pròpis d'el nòstro
dialectic; essent axi qu'aquest se diferencia d'el d'aquells tant
en la pronúncia, cóm en l'ortografia: no obstant fins áre
l'hem negligit.

Per remediar en alguna manera aquesta necessitat, se
donan a llum los presents Principis, esperant que per falta de
millors, y més perfets, será tollerada la seua insuficiència.

Aquests Principis tendrán un triple ús: Primèrament, èlles
son destinats a los qui coménsan a apendrer de lligir. Aquests
serán conduhits, cóm per una escála, a lligir perfetament, si
segueixen, ab sisteme las táulas de mots de diferents sillabas,
qui hy son compresas, fins arribar a las pèssas de lectura qui
s'encóntran a la fi de las règlas.

En segon llóc, servirán per la direcció del Mèstre;
puis las instruccions qui intermedian entre l'alfabèt y las táulas
de mots, li facilitarán l'ecsplicació d'aquellas règlas que los
principiánts deuen sebrer, ántes que sien en estat de poderlas
apendrer ab la lectura, y que per conseqüent, èll deura ense-
ñarlos, de viva veu; Cóm son las règlas de los accents: els di-
ferents sòns de las vocáls y de las consonánts, &c.

Finalment, aquests Priincipis no serán inútils a moltras

personas qui, conxèntne la pràctica n'ignóran la tèoria.

Puguien aquests flács Principis ser la cláu qui óbria la porta a l'emulació: qui ecscitíe los génis illumináts a emplear los sèus talènts, y la seua erudició en profit d'un idioma, cuió unic defècte consistex puramènt en ser incult. Puguien las pócas règlas qu'èlles contènen ser d'alguna utilidát a los joves: aquest es el sól fi que m'hè proposát. Si lo pug lograr, el mèu treball quedarà doblamènt satisfèt per el gust que tendrè d'haver estat util a los áltres, instruhintme a mi matèx.

*

*

PRINCIPIS DE LA LECTURA MENORQUINA.

ALFABET.

Caràcter romà.	Caràcter itàlic.	Lletras majusculas.	Só de las lletras.
a	a	A	á
b	b	B	bè
c	c	C	cè
d	d	D	dè
e	e	E	é
f	f	F	èf
g	g	G	gè
h	h	H	ác
i	i	I	i
j	j	J	jóta
k	k	K	cá
l	l	L	èl
ll	ll	LL	dobla èl
m	m	M	èm
n	n	N	èn
ñ	ñ	Ñ	èn tilla
o	o	O	ó
p	p	P	pè
q	q	Q	cu
r	r	R	érr.
s	s	S	èss
t	t	T	tè
u	u	U	u
v	v	V	vè
x	x	X	xèxa
y	y	Y	i-grèga
z	z	Z	zeta.

Principis de la lectura

Cóm succehesquia suvint qu'a fórsa de repetir tántas vóltas l'alfabèt, el dexeble arriba a sebrerlo de memória, de módo qu'aparex que lo sáb a fóns, quánt a-pènas en conex lletra alguna; será bó qu'el Méstre prengua el trebáll de ferli lligir l'alfabèt ál revès, y també ab las lletras entremescládas; per lo que se valdrá del método qui seguex.

Caracter romá.

Carácter itálic.

z. y. x. v. u. t. s. r. q.	z. y. x. v. u. t. s. r. q.
p. o. ñ. n. m. ll. l. k. j.	p. o. ñ. n. m. ll. l. k. j.
i. h. g. f. e. d. c. b. a.	i. h. g. f. e. d. c. b. a.

p. k. n. r. m. e. ñ.	p. k. n. r. m. e. ñ.
b. u. j. d. g. s. c.	b. u. j. d. g. s. c.
ll. z. q. h. l. p. i.	ll. z. q. h. l. p. i.
a. f. x. o. y. v.	a. f. x. o. y. v.

ALFABÈT DE LLETRAS MAJUSCULAS ÁL REVÈS.

Z. Y. X. V. U. T. S. R. Q. P. O. Ñ. N. M. LL. L.
K. J. I. H. G. F. E. D. C. B. A.

ALFABÈT DE LLETRAS MAJUSCULAS ENTREMESCLÁDAS.

P. K. N. R. M. E. Ñ. B. U. J. D. G. S. C. LL. Z.
Q. H. L. P. I. A. F. X. O. Y. V.

Menorquina.

Las lletras se dividexen en vocáls, y en consonánts. Hy há sis vocáls, qui son: a. e. i. y. o. u. Todas las demás lletras son consonánts.

Adverténcia.

Luègo qu'el dexeble sebrá distinguir bè los accènts, el Mèstre deurá aplicarse a ferli conèxer los señáls qui varian la sèua entonació, y que anomenánni *accènts*.

Las pláns sigüents servirán per donárne una idéa. Però, a fi qu'el dexeble aprengue de distinguirlos millor, no se li mostrará sinò la columna en la qual èllos están marcáts: l'ecsplacació qui los está immediáda servirá unicamènt per la direcció del mèstre.

Hy há tres espécias d'accènts: *L'accènt agút* (') *l'accènt grávê* (\) y *l'accènt circonflécs* (^). Per mèdi d'aquests accènts es que nosáltres podem distinguir els diferènts sòns de que son susceptibles las nóstras vocáls.

('). *L'accènt agút* es un señal qui deválla de la dreta a l'esquérta, y se pósa sobre las vocáls qui s'hán de pronunciar obértas y ab un só agút.

(\). *L'accènt grávê* es un señal qui deválla de l'esquérta a la dreta, y se pósa sobre las vocáls qui s'hán de pronunciar ab un só grávê ó mediáno, es-a-dir: ni tánt fórt y obért cóm las agúdas, ni tánt ténuo cóm las múdas.

(^). *L'accènt circonflécs* es un señal qui se compón d'els dos antecedènts uníts però no ecsprimex só particular, sinò que servex en nóstro idioma

Principis de la lectura

pera denotar las finals d'aquells mots qui admeten un só més fòrt qu'el de l' e muda, però no tant com el gràvê, ó mediàno, com *dirêm, ferêm, cridarêm*. Molts usen també d'aquest accènt en las preposicions *à, y âb*; però no aparex qu'ell hy sie de molta necessitat, porque l' *a* en èstas preposicions tè el matèx só que l' *a* muda, ó sens accènt.

D'ELS DIFERÈNTS SÓNS DE LAS VOCÁLS.

- (a) L' *a* sens accènt se pronuncia obscura, com a la fi d'els mots *cása, táula, rósa, cósa*;
- (á) L' *á* ab accènt agút se pronuncia com a la fi dels mots *ferá, dirá, anirá*.
- (e) L' *e* sens accènt tè un só obscur, com a la fi d'els mots *páre, áse, ábre*.
- (é) L' *é* ab accènt agút se pronuncia com a la fi dels mots *té, café, trét, bistrét*.
- (è) L' *è* ab accènt gràvê se pronuncia com a la fi de *dirè, amarè, riurè*.
- (i) L' *i* sens accènt se pronuncia com *difícil*.
- (í) L' *í* ab accènt agút se pronuncia com *ferí, morí, partí*.
- (o) L' *o* sens accènt tè un só obscur, com *mon, tom*.
- (ó) L' *ó* ab accènt agút se pronuncia com *peró, tró, bó*.
- (ò) L' *ò* ab accènt gràvê se pronuncia com *piñò, miñò*.
- (u) L' *u* sens accènt se pronuncia com en *fura, mula, cura*.
- (ú) L' *ú* ab accènt agút se pronuncia com *rebút*,

Menorquina.

hagút, tengút.

(y) L' y sens accènt se pronuncia cóm *zefyr*, ó cóm en y conjuncciò.

(ý) L' ý ab accènt agút se pronuncia cóm en *Lýra*.

DE LAS DUAS ESPÉCIAS D' *i-j* Y D' *u-v*

Hy há duas espécias d' *i-j* y d' *u-v*. Las primèras d'aquestas lletras son vocáls, y las segonas consonánts.

L' *i*. vocal se pronuncia *i*. y la consonánt *jóta*.

L' *u*, vocal se pronuncia *u*. y la consonánt *vè*.

DE LAS CONSONÁNTS QUI TÈNEN UN SÓ DOBLE.

Hy há quátres consonánts qui tènén un só doble, a sebrer la *c*, la *g*, la *ll*, y la *s*; cóm se veurá ab la siguènt ecspliaciò.

(c) La *c* se pronuncia cóm si fos una *k*, quánt s'encontra devánt l' *á*, *ó*, *ú*, cóm *cása*, *cóva*, *cúlpa*; y quant precehex l' *e* ó l' *i* pren el só d'una *s*, cóm en el mot *Cicero*.

A-damès d'èsto, quánt la *c* tè una coma bax, formáda d'èsta (*ç*) manèra, tè el só d'una *s* devánt l' *a* y l' *o*, cóm *façáda*, *açó*.

(g) La *g* ántes d' *a*, *o*, *u*, fá *ga*, *go*, *gu*, cóm *gát*, *garrót*, *gust*; y quánt s'encóntra ántes d'una *e*, ó d'una *i* se pronuncia cóm a *jóta*, cóm *Ge-dècn*, *Ginèbra*.

(ll) La *ll* dobla èl, a-vóltas tè el só d'una sóla lletra, a - vóltas n'ecsprimex duas separádas; lo

Principis de la lectura

qu'es pòt veurer ab claredát en los mots *Sel-la*, y *Sèlla*, *ról-lo*, y *rollo*, los quáls no obstant qu'están escrits ab las matèxas lletres, tènén diferènt pronúncia y significaciò. Però còm no hy hágie règla alguna qui determinie los diferènts casos en que la *dobla èl* s'unex, ó se sepára, es precis que la pràctica ensenïe a los principiánts de distinguirlos. No obstant, no aparex fóre de propòsit l'advertir que l'*èl* duplicáda té el só d'una sóla lletra sèmpre que s'encóntra al principi, ó a la fi d'un mot, còm *llorèr*, *llána*, *lleugèr*, *cóll*, *móll*, *revull*, &c.

(s) La *s* tè àlgunas vóltas el só d'una *z* y particularmènt quánt s'encóntra entre duas vocáls, còm en las paráulas *cása*, *gása*.

NÓTA PARTICULAR PER LA LLETRA X.

La *x* há tengút fins aquí tres sóns, ó articulacions en nóstro idioma, açó es: el de *xe* y *ex*, còm en *xérxa* y *fèx*, de *c s*, còm en *Alexáandro*, *complèx*, y de *g z*, còm en *exámèn*, *exèmple*. Aquesta multiplicadát de sóns en una sóla lletra deu, precisamènt, embarassar un principiánt, particularmènt no tenint ningun d'ells un accènt, ó señal qui los determinie. Per lo que, s'há trobát a propòsit el conservar a la *x* el só puramènt de *xe* y *ex*, y convertirla en *c s* y *g z* en los mots que correspónguie; y axí, en llóc d'escriurerse *Aléxáandro*, *exámèn*, s'escriurá *Alécsáandro*, *egzámèn*; y axí de los damès mots qui tènguien aquesta articulaciò.

Menorquina.

DE LA Ph.

Las lletras P y h unidas tènen el só d'una f. còm en *Philip*, qui es lo matèx que si se diguès *Filip*; y s'advertex qu'aquesta pronuncia no es pròpria del Menorqui, sinò de las paráulas proveniènts d'el Grèg, ó de L' Ebrèu, còm se veurá ab diferents mots, a las pag. 17 y 18 d'aquests principis.

Principis de la lectura

SÓNS FORMATS D'UNA CONSONANT I D'UNA VOCAL.

Ba	be	bè	bé	bi	bo	bu
ca	ce	cè	cé	ci	co	cu
da	de	dè	dé	di	do	du
fa	fe	fè	fé	fi	fo	fu
ga	ge	gè	gé	gi	go	gu
ha	he	hè	hé	hi	ho	hu
ja	je	jè	jé	ji	jo	ju
la	le	lè	lé	li	lo	lu
lla	lle	llè	llé	lli	llo	llu
ma	me	mè	mé	mi	mo	mu
na	ne	nè	né	ni	no	nu
ña	ñe	ñè	ñé	ñi	ño	ñu
pa	pe	pè	pé	pi	po	pu
qua	que	què	qué	qui	quo	quu
ra	re	rè	ré	ri	ro	ru
sa	se	sè	sé	si	so	su
ta	te	tè	té	ti	to	tu
va	ve	vè	vé	vi	vo	vu
xa	xe	xè	xé	xi	xo	xu
za	ze	zè	zé	zi	zo	zu

Menorquina.

**MOTS DE DUAS SILLABAS FORMATS D'ELS
SÒNS PRECEDENTS.**

Bá-la,	bé-fa,	Bis-be,	bo-ca,	bu-fa.
cá-sa,	ce-ra,	ci-ta,	co-pa,	cu-ra.
dá-ma,	de-má,	di-ta,	dó-na,	du-ra.
fá-ma,	fès-ta,	fi-ta,	fó-ra,	fu-ra.

gá-na,	gé-ca,	gi-ra,	go-la,	gus-tòs.
há-xa.	hèr-ba,	hi-nar,	hó-me,	hu-mor.
Ja-cób,	Je-sus,		jo-ve,	ju-rát.
lá-ma,	le-pròs,	li-cor,	ló-co,	Lu-ca.

llá-ta,	lle-vor,	lli-ga,	llo-gár,	llu-na.
má-ra,	Mé-ca,	mi-na,	mó-la,	mu-la.
ná-da,	nè-ga,	Ni-ce,	nó-ra,	nu-vol.
pá-re,	pe-ra,	pi-pa,	pó-lo,	pu-ça,

quá-tre,	què-xa,	qui-na,	quó-ta	
rá-ta,	ret-xa,	ri-ma,	ró-ca,	ru-mor.
sá-la,	se-da,	si-ti,	só-ca,	su-hor.
tá-ca,	te-la,	tin-ta,	tó-ca,	tu-mor.

vá-ca,	ve-ta,	vi-ci,	vó-la,	vul-go.
Xán-tre,	xér-xa,	xi-na,	xo-xa,	xu-ya.
Zár-sa.	ze-lòs.	Zi-bit,	Zo-na,	Zu-ric.

Principis de la lectura

**SÓNS FORMATS D'UNA VOCAL, I D'UNA
CONSONANT.**

Ab,	eb,	èb,	éb,	ib,	ob,	ub.
ac,	ec,	èc,	éc,	ic,	oc,	uc.
ad,	ed,	èd,	éd.	id,	od,	ud.
af,	ef,	èf,	éf,	if,	of,	uf.

ag,	eg,	èg,	ég,	ig,	og,	ug.
ai,	ei,	èi,	éi,	ii,	oi,	ui.
al,	el,	èl,	él,	il,	ol,	ul.
am,	em,	èm,	ém,	im,	om,	um.

an,	en,	èn,	én,	in,	on,	un.
añ,	eñ,	èñ,	éñ,	in,	on,	uñ.
ap,	ep,	èp,	ép,	ip,	op,	up.
aq,	eq,	èq,	éq,	iq,	oq,	uq.

ar,	er,	èr,	ér,	ir,	or,	ur.
as,	es,	ès,	és,	is,	os,	us.
at,	et,	èt,	ét,	it,	ot,	ut.
av,	ev,	èv,	év,	iv,	ov,	uv.

ax,	ex,	èx,	éx,	ix,	ox,	ux.
az,	ez,	èz,	éz,	iz,	oz,	uz.

Menorquina.

MOTS DE TRES SILLABAS FORMATS DE LOS
SÒNS PRECEDENTS.

Ab-so-lut	è-ba-no.	o-bli-cuo.
a-cu-sát.	e-clip-se.	o-cu-pát.
ad-mi-rát.	e-dic-te.	i-dé-a.
a-fec-tát.	e-fi-cás.	o-fi-ci.

a-grá-do.	E-gip-ta.	ig-no-ránt.
al-ti-tut.	e-ló-gi.	o-lí-va.
a-llar-gár.	o-llás-tre.	u-llá-da.
am-bi-guo.	em-ple-át.	i-mát-ja.

an-nu-ál.	en-gen-drát.	in-fá-me.
a-ña-dir.	.	.
a-pli-cát.	e-pu-rát.	o-po-sát.
a-quá-tic.	e-qui-dát.	.

ar-res-tát.	er-ró-nèu.	ir-ri-tát.
as-si-duo.	es-to-pa.	Is-ma-ël.
At-ta-lo.	e-tur-dít.	u-te-ro.
a-vá-ro.	e-vi-dènt.	o-ve-lla.

a-xu-gar.	e-xam-plár.	i-xi-da.
A-zi-mo.	O-zè-o.	O-zí-as.

**MOTS, LA MAJOR PART DE QUÀTRE SILLABAS
FORMATS DE LOS MATÈXOS SÒNS.**

Ba - te - ri - a.
 ca - pi - tá - na.
 ac - ti - vi - dát.
 ad - di - ci - ò.
 fa - ci - li - dát.
 Ga - ni - mé - des.
 ha - bi - li - dát.
 la - co - nis - me.
 a - li - án - sa.
 ma - jes - tu - òs.
 a - mo - ro - sa.
 na - ti - vi - dát.
 a - nul - la - ciò.
 pu - ri - fi - cat.
 a - mon - to - nát.
 ar - ti - fi - ci.
 sa - ga - ci - dát.
 as - so - ci - át.
 a - cos - tu - mát.
 va - cán - cia.
 a - va - ri - cia.
 eg - za - mi - nát.
 ra - tè - ra.
 ar - ro - gán - cia.
 ar - ma - mèn.

Be - ne - fi - ci.
 ce - les - ti - al.
 es - tu - di - ant.
 des - fi - gu - rat.
 e - di - ni - ci.
 fe - li - ci - dát.
 e - fi - cá - cia.
 ge - ne - ra - ciò.
 he - ro - ïs - me.
 lleu - ge - re - sa.
 al - bo - ro - tát.
 me - di - ci - na.
 e - ner - gía.
 ne - ga - ti - va.
 i - ni - mi - ga.
 pe - ca - do - ra.
 es - pan - to - sa.
 re - vo - lu - ciò.
 er - ró - neo.
 se - gu - re - tát.
 eg - ze - cu - tát.
 Es - cu - lá - pio.
 te - me - ri - dát.
 Ve - ró - ni - ca.
 è - man - ci - pát.

Menorquina.

Bi-zar-ría.

ci-vi-li-dát.

i-ro-nía.

di-vi-ni-dát.

i-ni-qui-dát.

fi-de-li-dát.

ig-no-rán-cia.

his-tó-ria.

lli-mo-ná-da.

il-lu-si-ò.

mi-ra-cu-lòs.

im-me-di-át.

Ni-có-me-dès.

in-di-fi-nít.

pi-rá-mi-da.

i-mi-ta-ciò.

i-ró-ni-ca.

si-mo-nía.

i-ta-li-á.

vi-vi-fi-cát.

I-vi-ça.

de-sen-ter-rát.

rus-ti-ca-mènt.

xe-me-né-a.

Bo-tá-ni-ca.

c o-me-di-ánt.

o-ca-si-ò.

do-ci-li-dát.

o-rá-cle.

o-fi-ci-ál.

h o-nes-ti-dát.

o-li-vè-ra.

mo-no-pó-li.

om-bri-vol.

no-ti-cia.

po-li-ti-ca.

o-pi-ni-ò.

ro-ma-guè-ra.

or-tho-dóc-so.

so-li-tá-ri.

o-fi-ci-òs.

to-má-tic.

o-ra-ciò.

vo-lun-tá-ri.

o-pu-lén-cia.

so-le-dát.

or-na-mènt.

eg-zór-di.

Bu-có-li-ca.

cu-ri-o-sa.

fu-nès-ta.

gut-tu-rál.

hu-mil-dát.

llu-ma-nè-ra.

mu-ta-ciò.

nu-me-rál.

u-ná-ni-mè.

pu-ri-fi-cát.

ur-ba-ni-dát.

sub-jec-ciò.

u-sú-ra.

tu-lí-pa.

u-te-rí-no.

vul-ga-ri-sát.

pu-e-ríl.

su-fi-ci-ènt.

cu-xi-nè-ra.

rus-ti-ci-dát.

su-fra-gá-neo.

tur-tu-ga.

mu-la-tèr.

bu-fe-tá-da.

~~~~~

SONS FORMATS DE DUAS CONSONANTS E D'UNA VOCAL.

Bla	ble	bli	blo	blu
bra	bre	bri	bro	bru
cha	che	chi	cho	chu
cla	cle	cli	clo	clu
cra	cre	cri	cro	cru
dra	dre	dri	dro	dru
ha	he	hi	ho	hu
fra	fre	fri	fro	fru
gla	gle	gli	glo	glu
gra	gre	gri	gro	gru
pha	phe	phi	pho	phu
phla	phle	phli	phlo	phlu
phra	phre	phri	phro	phru
pla	ple	pli	plo	plu
pra	pre	pri	pro	pru
rha	rhe	rhi	rho	rhu
tha	the	thi	tho	thu
thra	thre	thri	thro	thru

*Menorquina.***MOTS DE DIFERENTAS SILLABAS FORMATS
DELS SÓNS PRECEDENTS.**

Blas - fé - mia

bra - vu - ra

Cha - ríb - dis

cla - re - dát

cras - si - tút

dra - gò

fláu - ta

frá - re

glán - du - la

gran - de - za

Pha - ra - ò

pa - phla - go - nía

phrá - sa

pla - nu - ra

prác - ti - ca

Rha - da - mán - to

Thá - lès.

Thrá - cia.

trám - pa.

Ble - da

brèt - xa

che - ru - bí

crè - ma

cle - mén - cia

crè - xec

dre - tu - ra

flèt - xa

fre - quènt

gle - va

grè - lla

Phé - nics

phleg - má - tíc

phre - ne - sia

ple - na

pre - di - cár

rhe - thó - ric

thè - me

thre - so - rèr

trè - va.

Principis de la lectura

Bi - bli - a.	Blo-què-o.	Di-a-blu-ra.
bri-lla.	bro-da-du-ra.	bru-to.
chi-mi-ca.	cho-ris-te.	chu-bár-ba.
chris-ti-á.	chró-ni-ca.	.....
Cli-mè-no.	Cló-ris.	Clu-ny.
cri-mi-nál.	cro-co-di-llo.	cru-ya.
dry-á-da.	dro-guís-te.	Dru-hi-des.
con-flic-te.	flo-rè-ra.	flu-xa.
fri-sa-du-ra.	fron-tis-pi-ci.	frui-ta.
.....	glo-bo.	glu-ti-nòs.
gri-fò.	gros-sá-ria.	gru-xa.
phi-lo-sóf.	Phós-fo-ro.	.....
.....	.....	.....
Phrí-gí-a.	.....	.....
Pli-ni-o.	plo-mát.	plu-rál.
pri-ma-vè-ra.	pró-sa.	pru-na.
Rhi-no-cè-ros.	.....	rhu-má-tic.
Thir-sis.	Tho-más.	Thu-ci-di-des.
thri-á-ca.	thró-no.	.....
Tri-po-li.	trín-xa.	tru-ja.

Menorquina.

LLISTA DE VÈRBS DE DUAS, DE TRES I DE QUÀTRE SILLABAS, POSÀTS PER ORDE.

ALFABÉTIC.

2 = Sillabas.

A - mar,
a - mant.
á - man.
a - mí.
a - má.

Beu - rer.
be - vènt.
beu - en.
be - guí.
be - guè.

Can - tar.
can - tánt.
cán - tan.
can - tí.
can - tá.

Do - nar.
do - nánt.
do - nan.
do - ní.
do - ná.

3 = Sillabas.

As - col - tar.
as - col - tánt.
as - col - tan.
as - col - tí.
as - col - tá.

Bar - ri - nar.
bar - ri - nánt.
bar - ri - nan.
bar - ri - ní.
bar - ri - ná.

Co - men - sar.
co - men - sánt.
co - mén - san.
co - men - sí.
co - men - sá.

Do - mi - nar.
do - mi - nánt.
do - mí - nan.
do - mi - ní.
do - mi - ná.

4 = Sillabas.

A - cos - tu - mar.
a - cos - tu - mant.
a - cos - tu - man.
a - cos - tu - mí.
a - cos - tu - má.

Bo - ni - fi - car.
bo - ni - fi - cánt.
bo - ni - fi - can.
bo - ni - fi - quí.
bo - ni - fi - cá.

Ca - pi - tu - lar.
ca - pi - tu - lánt.
ca - pi - tú - lan.
ca - pi - tu - lí.
ca - pi - tu - lá.

Des - me - re - rer.
des - me - re - xènt.
des - me - re - xen.
des - me - res - quí.
des - me - res - guè.

Principis de la lectura

2. = Sillabas.

En - trar.
en - tránt.
en - tran.
en - trí.
en - trá.

Fe - rir.
fe - rínt.
fè - ren.
fe - rí.
fe - rí.

Gi - rar.
gi - ránt.
gí - ran.
gi - rí.
gì - rá.

Hi - nar.
hi - nánt.
hí - nan.
hi - ní.
hi - ná.

Ju - gar.
ju - gánt.
jú - gan.
ju - guí.
ju - gá.

3 = Sillabas.

E - vi - tar.
e - vi - tánt.
e - ví - tan.
e - vi - tí.
e - vi - tá.

Fa - bri - car.
fa - bri - cánt.
fa - brí - can.
fa - bri - quí.
fa - bri - cá.

Gar - ro - tar.
gar - ro - tánt.
gar - ró - tan.
gar - ro - tí.
gar - ro - tá.

Ha - bi - tar.
ha - bi - tánt.
ha - bí - tan.
ha - bi - tí.
ha - bi - tá.

Ju - di - car.
ju - di - cánt.
ju - di - can.
ju - di - quí.
ju - di - cá.

4 = Sillabas.

Es - tu - di - ar.
es - tu - di - ánt.
es - tu - dí - an.
es - tu - di - hí.
es - tu - di - á.

Fa - ci - li - tar.
fa - ci - li - tánt.
fa - ci - lí - tan.
fa - ci - li - tí.
fa - ci - li - tá.

Gra - ti - fi - car.
gra - ti - fi - cánt.
gra - ti - fí - can.
gra - ti - fi - quí.
gra - ti - fi - cá.

Ha - bi - li - tar.
ha - bi - li - tánt.
ha - bi - lí - tan.
ha - bi - li - tí.
ha - bi - li - tá.

Jus - ti - fi - car.
jus - ti - fi - cánt.
jus - ti - fí - can.
jus - ti - fi - quí.
jus - ti - fi - cá.

Menorquina.

2 = Sillabas.

3. = Sillabas.

4 = Sillabas.

Llo - gar.

llo - gánt.

lló - gan.

llo - guí.

llo - gá.

Li - ti - gar.

li - ti - gánt.

li - tí - gan.

li - ti - guí.

li - ti - gá.

Li - cen - ci - ar.

li - cen - ci - ánt.

li - cen - cí - an.

li - cen - ci - hí.

li - cen - ci - á.

Ma - tar.

ma - tánt.

má - tan.

ma - ti.

ma - tá.

Mo - les - tar.

mo - les - tánt.

mo - lès - tan.

mo - les - tí.

mo - les - tá.

Mor - ti - fi - car.

mor - ti - fi - cánt.

mor - ti - fí - can.

mor - ti - fi - quí.

mor - ti - fi - cá.

Nè - xer.

ne - xènt.

nè - xen.

nes - quí.

nes - què.

Ne - tet - jar.

ne - tet - jánt.

ne - tet - jan.

ne - tet - gí.

ne - tet - já.

Ne - go - ci - ar.

ne - go - ci - ánt.

ne - go - cí - an.

ne - go - ci - hí.

ne - go - ci - á.

O - brar.

o - bránt.

ó - bran.

o - brí.

o - brá.

Or - de - nar.

or - de - nánt.

or - dè - nan.

or - de - ní.

or - de - ná.

or - ga - ni - sar.

or - ga - ni - sánt.

or - ga - ní - san.

or - ga - ni - sí.

or - ga - ni - sá.

Pin - tar.

pin - tánt.

pín - tan.

pin - tí.

pin - tá.

Pu - bli - car.

pu - bli - cánt.

pu - blí - can.

pu - bli - quí.

pu - bli - cá.

Per - su - a - dir.

per - su - a - dint.

per - su - a - de - xen.

per - su - a - dí.

per - su - a - dí.

Principis de la lectura

2. = Sillabas.	3 = Sillabas.	4 = Sillabas.
Que - xar.	. . . . .	Ques - ti - o - nar.
que - xánt.	. . . . .	ques - ti - o - nánt.
què - xan.	. . . . .	ques - ti - ò - nan
que - xi.	. . . . .	ques - ti - o - ní.
que - xá.	. . . . .	ques - ti - o - ná.
Riu - rer.	Res - pón - drer.	Re - co - men - sar.
ri - - ènt.	res - po - nènt.	re - co - men - sánt.
riu - en.	res - pó - nen.	re - co - mén - san.
ri - - guí.	res - pon - guí.	re - co - men - sí.
ri - - guè.	res - pon - guè.	re - co - men - sá.
Sur - tir.	Sos - te - nir.	Sa - cri - fi - car.
sur - tint.	sos - te - nint.	sa - cri - fi - cánt.
snr - ten.	sos - tè - nen.	sa - cri - fí - can.
sur - tí.	sos - ten - guí.	sa - cri - fi - quí.
sur - tí.	sos - ten - guè.	sa - cri - fi - cá.
Ton - drer	Ter - mi - nar.	Tes - ti - fi - car.
to - - nènt.	ter - mi - nánt.	tes - ti - fi - cánt.
to - - nen.	ter - mi - nan	tes - ti - fí - can.
ton - guí.	ter - mi - ní.	tes - ti - fi - quí.
ton - guè.	ter - mi - ná.	tes - ti - fi - cá.
Vo - - ler.	Ve - ne - rar.	Ve - ri - fi - car.
vo - - lènt.	ve - ne - ránt.	ve - ri - fi - cánt.
vó - - len.	ve - nè - ran.	ve - ri - fí - can.
vol - guí.	ve - ne - rí.	ve - ri - fi - quí.
vol - guè.	ve - ne - rá.	ve - ri - fi - cá.

DE LA DIVISIÒ DE LAS SILLABAS.

La divisiò récta de las síllabas apartañ a l'ortografia: en tant qu'una mála divisiò d'una paráula basta per confondre l'escrit, y descreditár l'escrittor. Per lo que, axi cóm hy há d'haver una justa proporció per la distinció de paráula - a - paráula, també quánt es necessari partirla a la fi d'una linea, s'há de fèr per los intervallos de síllaba-a-síllaba, y no per el mitx, puis a - las - hórás no tendria sentit, ó tal volta seria diferent.

Per tant, el qui sáb bè sillabetjar sebrá igualmènt dividir; perque no hy há més que fèr atenció a quantas emissions de veu tè la pronúncia; per egz: *Dèu* es una síllaba, perqu'es pronúncia ab una emissió: *conciència*, tres, perqu'es pronúncia ab tres tèms diferents *con - cién - cia*; y no servex el nombre de vocals per dividir las síllabas, per haverhi en Menorqui *Diftóngos*, y *Triftóngos*.

Diftóngo es l'uniò de duas vocals qui fán un só doble, y una sóla Síllaba. Aquests diftóngos son sétze; a sebrer: *Ai*, cóm *aire*; *Au*, cóm *páusa*; *Ei*, cóm *Rèi*; *Eu*, cóm *Dèu*; *Ia*, cóm *gràcia*; *Ie*, cóm *ciència*, *Io*, cóm *nécio*; *Iu*, cóm *viuda*; *Oi*, cóm *alói*; *Ou*, cóm *bóu*; *Ua*, cóm *áigua*; *Ue*, cóm *puès*; *Ui* cóm *buid*; *Uo*, cóm *vácuo*; *Uu*, cóm *relluu*; *Iy*, cóm *confiy*.

Triftóngo, es l'uniò de tres vocals qui fán un só tríple, y una sóla síllaba; y son quátres: *Ieu*, cóm *fossieu*; *Uai*, cóm *aguait*; *Uie*, cóm *vulguie*; *Ueu* cóm *volgueu*; En tots aquests, quánt l'uniò de vocals se

Principis de la lectura

pronuncia ab una sóla emissió de veu, no fán més qu'una síllaba; però si se pronuncian separadas, já no hy há diftóngo, ni triftóngo, y a - las horas s'hán de dividir, cóm *re - u - sar*.

Aquesta règla sóla bastaria per los principiants: no obstant m'ha aparegút haver d'advertir també, qu'en la duplicació de las consonánts, per egzemple de las *cc*. cóm correcciò, la divisiò s'há de fèr axi cóm se confegex: *Cor - rec - ciò*, ecsceptánt però las duas *ll* quánt tènén el só de *lle*, puis a las horas no se considèran cóm a lletras duplicadas, sinó cóm un señal de diferènt só. Las síllabas de molts consonánts, cóm *cons*, *trans* &c. se dividexen axi cóm se pronuncian, cóm: *Cons - tan - tí - no*, *trans - fi - gu - ra - ciò* - &c.

DE LA PUNTUACIÒ.

Adamès de la divisiò de las síllabas, y de las paráulas, hy há encáre áltres divisions en l'escriptura. Perque, cóm las lletras sólas no bastarian per ficsar el sentit diferènt que tènén molts veus, y molts cláusulas, ni per denotar el sèu diferènt thó; per èsto s'inventáren áltres nótas, a fi de donar a comprendre als lectors el pensament ab el matèx thó, la matèxa claridat y la matèxa fórsa ab que, el qui escriu lo diria de paráula. Aquestas nótas son las siguènts.

Coma . . . . . (,)	Paréntesis . . . . . ( )
Punt . . . . . (.)	Guia d'iniò . . . . . (—)
Punt y Coma . . . . . (;)	Punts suspensius (. . .)

Menorquina.

Dos punts . . . . . (:)	Diéresis . . . . . (ü)
Admiració . . . . . (!)	Retxas, ó Comas (= , ,)
Interrogació . . . . . (?)	Apóstrofê . . . . . (')

COMA (,)

La *coma* se pósa en aquella párt de la frása en que se suspèn el sentít, encàre qu'aquest no sie acabát; per egz: *Si tu ámas el tèu prócsim, no l'hás d'ofèndrer; y també entre cáde un d'els nóms, ó verbs qui ván units de seguida, cóm: Père, Páu, Juan, áman, beuen, jugan. &c.*

PUNT (.)

El *Punt final* se pósa a la fi de las frásas cuio sentít es cumplért, è independent de tota áltra frása; per egz: *Jo estig segur qu'en Père no vindrá. No obstant are l'hè enviát a cercar. Si no vè dins mitja hóra, no l'esperaré més.*

PUNT Y COMA (;)

El *Punt y coma* servexen per separar els diferents mèmbers d'una frása llarga, cuio sentít cumplért dependex de diferentas parts.. El siguent egzemple lo demóstra clárament: *No espereu, Señors, que jó óbrie aquí una cèna trágica; que representie aquest gran hómê estês sobre los seus própris trofeos; que descobresquie el seu cós pálido, y ensangrentát prop d'el qual fuma encàre el ráio qui l'há ferit; que fássie cridar la seua sàng, cóm la d'Abél; &c.*

Principis de la lectura

DOS PUNTS (:)

Els *dos Punts* denótan un sentit més acabat qu'el punt y coma, y se pòsan despuès d'una frása, cuio sentit es acabat, però al qual s'añadex encare alguna cosa afi que sie més clar; per egz: *A tu es, ó mon amic que me dirigesc, pera participarte la desgràcia més fatál qui me poguès arribar: la mort del meu unic fill.*

ADMIRACIÓ (!)

L'*admiració*, ó *Punt admiratiu* se pósa despuès d'una frása qui ecsprimex una ecsclamació; per egz: *ái de mi! Céls! qu'es lo que vetx!*

INTERROGACIÓ

L'*interrogació*, ó *Punt interrogatiu* se pósa despuès d'una frása qui ecsprimex una interrogació; per egz: *que dius? que fás?*

PARÈNTESIS ( )

La *Paréntesis* seryex per inclóurer en ella una frása qui aclarex, y dona fórsa al sentit, sens la qual, no obstant, ell no dexaria de ser perfèt; per egz: *Si caiguèssies (lo que Dèu no permet) en pecat mortál, el remei es la penitència.*

GULA D'UNIÓ (—)

La *Gula d'unió* se pósa a la fi d'una retxa, quant per no cabrerhi tot el mot, es precis dividirlo; lo qu'es

Menorquina.

fa sèmpre per l'intermèdi de sillaba-a-sillaba; per egz: *con-tem-po-rà-nèo*.

PUNTS SUSPENSIVS (.....)

Els *punts suspensius*, se pòsan quánt despuès d' haver comensat una frása, ó avansat una proposició, un s' atúra, còm per reflexió, y muda de rahonament; per egz: *Si m'enfádas, jó . . . però, callár es prudència*.

DIERESIS (ü)

La *Diéresis*, ó els dos punts se pòsan sobre las vocáls *i, u* quant èllas no s'hán de pronunciar juntas; per egz: *heróic, laic, Saül &c.*

APÓSTROFE (')

L'*Apóstrofè* es un señal en forma de coma, qui se pósa entre duas lletres, a la párt superior, per denotar qu'hy há una vocal suprimida; còm *l'homé, l'anima, l'honor* en llóc de *lo hóme, la ánima, lo honor*.

DE LAS ABREVIACIONES

L'abreviació es quánt se suprimexen algunas lletres d'un mot que l'us há fèt já tant comú, qu'a primèra vista se vè en el conexement de la seua significació; en cuio cás se pòsan solament las primèras y l'ultima lletra, còm *Gov.^{or} Sec.^{ri} Adm.^{dor}* Governador, Secretari, Administrador; lo que se veurá ab major estenciò, y claredad en los siguènts egzèmple.

ABREVIACIONES QUI S'ENCÓNTRAN FRE-
QUENTMÈNT DINS LOS LLIBRES Y ÁLTRES
ESCRITS.

J. Ch.		Jesu - Christ.
N. S. J. Ch.		Nóstro Señor Jesu Christ.

Principis de la lectura

S. M.	Sa Magestát.
SS. MM.	Sas Magestáts, el Rèi y la Rèina.
V. M.	Vóstra Magestát.
S. M. C.	Sa Magestát Católica, el Rèi de las Es- pañas.
La Rep. Fr.	La Republica Francesa.
S. M. B.	Sa Magestát Británica. El Rèi d' Ingla- tèrra.
Sa Sant ^t .	Sa Santedát. El Pápe.
V ^a . Sant ^t .	Vóstra Santedát.
Sa Em.	Sa Eminéncia.
V ^a . Em.	Vóstra Eminéncia. } un Cardinal.
Sa Ecsc.	Sa Ecscelléncia.
V. S ^{ria} . Ill ^a .	Vóstra Señoria Illustríssima.
El R ^t . P.	El Reverènt Pápe.
La Rev. M.	La Reverènda Mára. A las Religiosas.
M ñor.	Monseñor. A un Prelát.
S ^r . S ^{ra} .	Señor , Señora.
S ^{rs} . S ^{ras} .	Señors, Señoras.
D ⁿ	Dóñ , titol originári d' España.
S. M. Imp.	Sa Magestát Imperiál.
S. M. Nap.	Sa Magestát Napoletána.
S. M. S ^{da} .	Sa Magestát Sárda.

Menorquina.

NOMBRES ROMANS Y ÁRABES.

<u>Romá.</u>	<u>Árabê.</u>	<u>Romá.</u>	<u>Árabê.</u>
I. . . . un	1.	XXI. . . vint y un. . .	21.
II. . . . dos. . . .	2.	XXII. . . vint y dos. . .	22.
III. . . . tres. . . .	3.	XXIII. . . vint y tres. . .	23.
IV. . . . quátre. . . .	4.	XXIV. . . vint y quátre. . .	24.
V. . . . cinc. . . .	5.	XXV. . . vint y cinc. . .	25.
VI. . . . sis. . . .	6.	XXVI. . . vint y sis. . .	26.
VII. . . . sét. . . .	7.	XXVII. . . vint y sét. . .	27.
VIII. . . . vuit. . . .	8.	XXVIII. . . vint y vuit. . .	28.
IX. . . . nóu. . . .	9.	XXIX. . . vint y nóu. . .	29.
X. . . . déu. . . .	10.	XXX. . . trenta. . . .	30.
XI. . . . onze. . . .	11.	XL. . . . quaránte. . . .	40.
XII. . . . dotze. . . .	12.	L. . . . cinquánte. . . .	50.
XIII. . . . trétze. . . .	13.	LX. . . . sexánte. . . .	60.
XIV. . . . catorze. . . .	14.	LXX. . . . setánte. . . .	70.
XV. . . . quinze. . . .	15.	LXXX. . . . vuitánte. . . .	80.
XVI. . . . sétze. . . .	16.	XC. . . . noránte. . . .	90.
XVII. . . . desét. . . .	17.	C. . . . cént. . . .	100.
XVIII. . . . devuit. . . .	18.	CXX. . . . cent y vint. . . .	120.
XIX. . . . denóu. . . .	19.	D. . . . cinc cents. . . .	500.
XX. . . . vint. . . .	20.	M. . . . mil. . . .	1000.

PÈSSAS DE LECTURA

El Páre Nóstro.

Pá-re Nós-tro qui es-táu en el Cél, sie san-ti-fi-cát el vós-tro Sánt Nóm: vèn-guie a-no-sál-tres el vós-tro Sánt Rèi-ne: fás-sies la vós-tra vo-lun-tát a-xi en la tér-ra cóm se fá en el Cél.

Nós-tro pá de cá-de die do-náu-nos-lo Se-ñor en el die d'a-vui, y per-do-náu-nos las nós-tras cul-pas, a-xi cóm no-sál-tres per-do-nám a los nós-tros deu-tors, y no per-me-teu que no-sál-tres cai-guêm en la ten-ta-ci-ò; ans-bè, a-lli-be-ráu-nos, Se-

Memorquina.

ñor, de qual-se-vól mál; a-xi sie.

La salutació Angélica.

Dèu vos sál-ve Ma-ri-a, ple-na
de grá-cia; el Se-ñor es ab vos;
be-nei-ta sou vos en-tre to-tas
las dó-nas, y be-neit es el fruit
d'el vós-tro Sánt vèn-tre, Je-sus.

Sán-ta Ma-ria, má-ra de Dèu,
pre-gáu per no-sál-tres pe-ca-
dors, á-re, y a l'hó-ra de la
nós-tra mórt; a-xi sie.

El Gloria Patri.

Gló-ria al Pá-re; Gló-ria al Fill;
Glo-ria a l'Es-pe-rit Sánt: a-xi
cóm è ra en el prin-ci-pi, á-re y
pe-ra sèm-pre; a-xi sie.

Principis de la lectura:

DE LA PIEDAT.

La Piedat no es altra cosa sinò aquell amor, aquell respècte, aquella veneració, benevolència y submissió qu' havèm de tenir a Dèu, còm a nòstro primer pà-re, y aquella egzactitut escrupulosa qu' hèm d' obser-var a no transgredir los seus precèptes.

Dèu matèx nos ordèna a tots que l' amèm; però èll se complau molt més en rebrer los obséquis d'un còr téndre; perqu' aquest es ordinàriament més pur, y més càsto.

Los Apóstols, volent un die fèr apartar alguns allòts qui s' acostàvan a Jesu-Christ: *Dexáu*, los diguè aquest Divino Señor, *dexáu acostar aquests allòts próp de mi*, perqu' a èlls es, y a los qui los semblan qu' apartañ el rèine de los Céls.

DE LAS DIFERÈNTS PRÁCTICAS DE PIEDAT.
L'ORACIÓ.

La práctica de piedat més essencial, y més ne-cessària es l'oració. Ab ella nosàltres tributám a Dèu un d' els majors homenátges que li poguem oferir, y nos procurám a nosàltres matèxos los majors avan-tátges.

L'Escriptura compára l'oració a un perfum d'una olor soáuê y agradábla, qui s'elèva fins al tróno de l'Omnipotènt. Y los sànts Pàres nos la repre-séntan còm el canál per ahont el Tot-Poderòs nos comunica los seus favors y las seúas grácias.

Seria puès necessari, si fos possible, pregar con-

Menorquina.

tinuament, segons el consell de L'apóstol st. Páu; però, si no podem emprarhi la major part d'el nostre temps, no faltem a lo menos de consagrarhi los primers y los ultims instants d'el die.

LA MISSA.

A-damès de l'oració d'el mati y d'el vèspre que, per ningun pretecsto havem d'ometrer, nos hem de fer igualment una obligació d'ohir missa cade die. Jesu-Christ renóva allí el sacrifici qu'en altre temps oferí a son Pare en el Calvári. Allí ell implóra la seua misericórdia a favor d'els hòmens, y derrama copiosas grácias. Dóns, l'agrahimènt que nosàltres li devem, el nóstro propi interès y la seua glória, son motius qui nos han de móurer a assistir a aquest adoráble sacrifici.

Dig: *el nóstro propi interès*, porque adamès de las grácias esperituáls que Dèu concedex ordinàriament a los qui assistexen ab devoció a aquest st. sacrifici, ell los premia moltes vóltas ab los favors més señaláts: cóm se pót veurer ab aquest egzèmples que nos furnex l'História Eclesiastica.

EGZÈMPLE:

Mèntres qu'els Danemarquesos, ó Normáns Pagáns sequetjavan l'Inglaterra, arribá el Rèy Ethelièdo, ab son germá Alfrèdo pera retxasárllos; però, no haventlos pogút atèner fins a la fi del die, se vèren obligáts a diferir el combát fins l'endemá.

A-pènas apuntá el die qu' Alfrèdo estiguè llèst, y vehènt qu'el rei son germá no sortia de la seua

tènda , li enviá repetits correus per avisárlu qu'els Pagáns los atacávan. Ethelredo ohía missa, y per esto respongüè a son germá, que fins que fòs acabada no sortiria.

Alfredó, no obstant, atacá los inimigs qui tenint l'avantatge del llóc, obligávan cásí los Inglesos a retrocedir. Però Ethelredo fent el señal de la creu, arribá a l'hóra en que menos l'esperávan, y ranimá de tál módo el coratge de los seus, que guañá la batalla, ahont la major part d'els Oficials inimigs foren mórts. Aquesta victória fong mirada cóm el premi de la seua piedat, y particularment de la seua atenció a ohir el st. sacrifici de la missa.

LA FRECUÉNCIA A LOS SAGRAMENTS.

La frecuéncia alos Sagraments no es menos necessária que l'oració. Los Sagraments son respecte a l'ànima, lo que los aliments son respecte al cos: ells la mudrexen, la sostènen y la fortifiquen.

Peró, si los Sagraments son un aliment saludáble per aquells qui los reben santament, se pót dir també qu'es convertexen en verí cóntre aquells qui los profánan. La Confessiò no fá sinó fer més culpable un penitent mal dispóst; y St. Pau nos declara qu'el qui reb indignament el cós de Jesu-Christ, menja el seu pròpri judici.

LA LECTURA DE BÓNS LLIBRES.

Per dispóndrernos a rebre ab fruit los sagraments, y per conservar en nosaltres l'esperit de piedat, no hy ha res més util que la lectura de bons llibres. Las instruccions saludáblas qu'ells contenen nos posaran las nóstras

Menorquina.

obligacions a la vista, y nos animarán a adimplirlas.

EGZEMPLE.

Fonc a la lectura de bons llibres que St. Agusti deguè la sèua converciò. Trobántse un die en un jardí, assegút deváll un ábre, èll ohí una veu qui repetía su-
vint aquests dos mots *tolle, lege; esto es: pren y lliu*.
Luégo recordántse que St. Antóni havia estat conver-
tit per la lectura de L'Evangéli, prengué el llibre de
las Epistolas de St. Páu, lligí el primèr article que li
caiguè a la vista, y ei vèu la Condemnació de los sèus
desordes, y l'obligació de fèr una vida santa, y chris-
tiána. A vista d'açó, las sèuas incertituts se dissipán;
èll se sent animát d'un nóu corátge, y coménsa desde
a-las-hóras a renunciar el mon y las sèuas passions,
afi de consagrar-se entèrament al servici de Dèu.

LA DEVOCIÒ A MARIA SANTÍSSIMA.

Una de las prácticas de piedát a que nosáltres
no nos inclinarém máy ab desmasiát ardor, es també
la devociò a Maria Santíssima. Ella es la mára de Dèu;
èlla es la mára d'els homéns, y per consecúent la nós-
tra. Es just, puès, que l'honrém, y que l'invoquém.

Tots los Sts. li hán tengút una téndra devociò,
y hán obtengút per el sèu médi los favors més asse-
ñalats. Y St. Thomas d'Aquino assegurá al hora de la
mórt, que mái havia demanát cósa alguna a Dèu, per
intercessió de la sèua mára Santísima que no l'ha-
guès obtengút.

Fi.

Memorandum.

Obligaciones a la vista, y nos animar a cumplir.
EJEMPLO.

Foro a la lectura de los libros que el Agente
debe la serie converso. El agente en el momento
asigna de un libro, el cual una vez que se ha
un agente de los libros, este es el que se
Luego recordando que el Agente ha de estar con-
tinuamente a la lectura de los libros, y que el
las Epistolas de St. Paul, ligi el primer libro de
carga a la vista, y el ser la Condena de los
desordes, y la obligacion de ser una y la misma,
nada. A vista de lo, las series incertinas se dispa-
en se son animas de un libro, y con-
a las horas a renunciar el menor las series pasiones,
el de consagrarse a la lectura de los libros.

LA DEVOCION A MARIA SANTISIMA
Una de las practicas de piedad a que nos animan
no nos inclinamos muy a disminuir, y tambien
la devocio a Maria Santissima. Ella es la madre de
ella es la madre de los hombres, y por consiguiente
es la just, pues que tambien y que tambien
Toda la vida. El han tenido una vida divina
y han obtenido por el ser medio los libros de la vida
ñales. Y St. Thomas d. Aquino asegura que la vida
mort, que ha de ser de vida eterna, y que por
interceder la vida eterna, que no ha
guen obtener. Los libros de la vida eterna, y
los libros de la vida eterna, y los libros de la vida eterna.

